

■ BURSELE LUMII / Fluctuații pe piețele europene **PAGINA 2**

■ JPMorgan - estimări ratate, prognoză solidă **PAGINA 9**

■ Investiție și cercetare: 13 milioane euro în modernizarea rețelei seismice **PAGINA 10**

■ Nvidia alocă 250 milioane dolari pentru cercetarea în domeniul securității AI în Marea Britanie **PAGINA 11**

■ PIAȚA MONETARĂ / Dobânda la depozitele overnight a scăzut la 5,90% **PAGINA 4**

■ Piața europeană a cărții: venituri de 24,9 miliarde euro, dar inflația reduce câștigul real **PAGINA 10**

■ Autoritățile de reglementare intensifică supravegherea utilizării inteligenței artificiale în bănci **PAGINA 11**

■ Inflația din SUA continuă să crească **PAGINA 12**

GRAM AUR = 635,4807 RON

FRANC ELVEȚIAN = 5,7239 RON

EURO = 5,3393 RON

DOLAR = 4,7706 RON

Ministrul Economiei confirmă articolele din BURSA: “Damen Mangalia a fost falimentată de miniștrii PSD”

Irineu Darău, ministrul Economiei, Digitalizării, Antreprenoriatului și Turismului, a confirmat ieri, într-o conferință de presă, ceea ce zarul BURSA a scris constant în ultimii ani: Șantierul Naval Damen Mangalia a fost falimentat de miniștrii PSD.

Actualul ministru al Economiei a precizat: “Societatea Damen Mangalia este societatea falimentată, o societate care a fost băgată în insolvență de miniștrii PSD. Unul dintre foștii miniștri PSD a fost directorul Damen și la Mangalia, și la Galați, și apoi a ajuns ministru. Să răspundă cine a băgat această societate în insolvență și au dus-o la lipsa totală de comenzi și la o grupă din care nu se mai putea ieși. Această societate în faliment, re-

pet, acumulate sute de milioane de euro datorii în total față de toți creditorii. Această societate a ajuns într-adevăr, pe lângă aceste luxuri de pătărit la stat, să aibă 95% dintre datorii la Damen. Să răspundă foștii miniștri PSD cum s-a ajuns acolo. Cum s-a ajuns ca principalii creditori ai acestei societăți să fie Damen cu 95%? De ce s-au făcut aceste datorii? De ce nu s-au plătit la timp?”

Chestionat de zarul BURSA privind vina statului în falimentarea Șantierului Naval Damen Mangalia și mai ales a reprezentanților Șantierului Naval 2 Mai Mangalia în Consiliul de Administrație de la șantierul care a fost falimentat, ministrul Economiei a răspuns: “Dacă dintr-o activitate producătoare s-a ajuns, eu zic că fără souză, în ani de zile într-o stare

de insolvență irecuperabilă, niște oameni ar trebui să răspundă, și politici, poate și în alt fel, dar asta nu mai e neapărat treaba Ministerului Economiei. Eu mă întreb uneori ce fac unele instituții ale statului când se uită la astfel de situații”.

Menționăm că zarul BURSA a relatat modul în care statul român, prin reprezentanții săi din cadrul Șantierului Naval 2 Mai Mangalia, societate la care Ministerul Economiei are peste 93,9% din acțiuni și care este listată la Bursa de Valori București pe piața Aero, a blocat în perioada octombrie 2023-mai 2024 activitatea Damen Mangalia, prin neaprobarea bugetului.

GEORGE MARINESCU

(continuare în pagina 3)

Împrumuturile externe nu pot genera creștere economică fără instituții solide

Pentru economiile emergente și în curs de dezvoltare, accesul la piețele financiare internaționale și la creditele bilaterale a fost privit decenii la rând drept cea mai scurtă cale către modernizare. Logica din spatele acestei abordări pare imbușabilă. Într-o economie marcată de un deficit de capital intern, împrumuturile externe permit finanțarea infrastructurii critice, accelerarea acumulării de capital și recuperarea rapidă a decalajelor de dezvoltare față de țările avansate.

Dar realitatea a contrazis și frecvent această premisă optimistă, la fel cum a făcut-o și în cazul programelor FMI. Cele mai frecvente “rezultate” au fost acumularea unor datorii suverane uriașe, fără perspective de prosperitate pe termen lung.

Vedută vine chiar de la Fondul Monetar Internațional, într-o analiză publicată sub titlul “Does Foreign Borrowing Lift Growth?”, în care

autorii demonstrează că simpla relașare a reștrînșelor de finanțare externe nu garantează o creștere economică durabilă. Mai mult, în absența unor instituții publice solide, infuzia de capital străin se transformă în invaziă, ducând la capcană a îndatoririi. Studiul a fost realizat pe baza datelor privind relațiile de creditare bilaterale din 134 de țări emergente pe o perioadă de peste cincispeze ani (1970-2023).

Deoarece guvernele se împrumută mai mult tocmai în perioade de criză, șocuri comerciale, dezastru naturale sau stres fiscal, legătura directă dintre nivelul datoriei și creșterea PIB-ului este distorsionată. Pentru a izola efectul cauzal al creditului extern, economiștii FMI au adaptat o tehnică avansată din literatura bancară și au decompus fluxurile financiare bilaterale în șocuri globale, factori specifici debitorilor și șocuri exogene de ofertă provenite de la creditori.

(continuare în pagina 4)

FMI face un apel urgent la consolidare fiscală

● România și Irlanda - singurele economii europene care vor scădea în 2026

Fondul Monetar Internațional (FMI) a lansat, ieri, un apel urgent către economiile avansate și alte state pentru reducerea cheltuielilor guvernamentale, diminuarea deficitelor și scăderea nivelului datoriei, avertizând că amânarea acestor măsuri nu va face decât să îngreuneze aplicarea lor în anii următori, conform Reuters. Rodrigo Valdes, directorul departamentului pentru Afaceri Fiscale din cadrul FMI, a declarat că randamentele în creștere ale obligațiilor suverane amplifică presiunile fiscale într-un moment în care media datoriei publice este pe cale să atingă 100% din Produsul Intern Brut (PIB), cel mai ridicat nivel înregistrat după al Doilea Război Mondial, lăsând ținătorii o mărjă de manevră redusă pentru amânări.

“Este o chestiune urgentă și trebuie acționat acum, deoarece condițiile s-au schimbat”, a spus Valdes, subliniind riscurile generate de presiunile inflaționiste, de nivelurile ridicate ale datoriei globale și de creșterea randa-

mentelor obligajunilor suverane. “Așadar, dacă dorim un mesaj simplu: am accentuat caracterul urgent al apelului nostru”, a precizat Valdes. Într-o reuniune anuală ale FMI și Băncii Mondiale care au loc săptămâna aceasta la Bangkok, Valdes a declarat pentru Reuters că “rezultatele fiscale din acest an sunt mai slabe decât se anticipa în urmă cu șase luni și decât cele de acum un an”. Majoritatea ținătorilor au în calcul, în prezent, creșterea cheltuielilor, în loc să adopte măsuri de austeritate, a precizat Valdes.

Este necesară consolidarea sprijinului politic

Rodrigo Valdes a precizat că provocarea pentru principalele economii avansate, confruntate cu nivelul ridicat al datoriei, constă în obținerea sprijinului politic pentru planuri concrete de limitare a costurilor de finanțare pe termen mediu și de reducere a propoziiți către rețea lumii. (A.V.)

(continuare în pagina 12)

Cum au luat-o peste bot boții ruși

Atacurile Ucrainei asupra infrastructurii digitale rusești au provocat diminuarea activității rețelelor de boți la nivel european. În țara noastră, mai mulți politicieni și influenșii suveraniști au înregistrat scăderi ale aprecierilor pe Facebook și diminuează ale interacțiunilor pe rețele sociale, dar datele disponibile nu demonstrează că operațiunile de influenșă rusească din Europa au fost oprite definitiv de loviturile ucrainene.

Președintele ucrainean Volodimir Zelenski susține că numărul boților pro-Kremlin de pe rețelele sociale s-a redus. În România, monitorizările indică evoluții diferite: unele canale promuse au înregistrat scăderi ale interacțiunilor, în timp ce activitatea unui eșantion de conturi Facebook din ecosistemul dezinformării a continuat.

Trei centre de date, lovite într-un interval de câteva zile

În perioada 8-11 octombrie, trei centre de date ale companiei ruse Yandex, situate în Sasovo, regiunea Riazan, Kaluga și regiunea Vladimir, au fost lovite de drone ucrainene. Potrivit relatărilor Reuters și publicației The Record, atacurile au provocat avarii importante, două centre fiind scoase din funcțiune, infrastructura celui de-al treilea fiind afectată. Au fost raportate perturbări ale serviciilor cloud, de plăți, livrări și transport, inclusiv ale aplicațiilor Yandex.Go. Compania a confirmat avarierea infrastructurii centrelor din Vladimir și suspendarea funcționării acestuia. Marș, Kremlinul a anunșat că analizează problemele cu care se confruntă compania.

Yandex este unul dintre principalii furnizori de servicii digitale din Rusia, iar infrastructura sa de servicii numărăse aplicații și companii. Avarierea centrelor de date a ridicat, astfel, întrebări privind efectele asupra activităților automatizate

care folosesc rețeaua, inclusiv asupra celor asociate propagandei rusești.

Zelenski susține că boții pro-Kremlin s-au împușinat

Prezent la Forumul de Securitate de la Varșovia, la 12 octombrie, președintele ucrainean Volodimir Zelenski a afirmat că, după loviturile asupra centrelor de date Yandex, utilizatorii mai multor platforme sociale au observat o reducere a mesajelor ostile, a provocărilor și a dezbinării. Potrivit relatării agenției ucrainene Ukrinform, liderul de la Kiev a susținuț că diminuarea activității boților demonștră că aceștia proveneau din infrastructura rusească. Declarația președintelui ucrainean exprimă însă o interpretare a evoluțiilor observate pe rețelele sociale, nu o concluzie demonstrată printr-o numărătoare a conturilor dezactivate. Pentru a stabili dacă atacurile au afectat operațiunile de influenșă ar fi necesare date despre activitatea centurilor politice, comportamentul lor și legăturile tehnice cu infrastructura lovită.

Traficul automatizat a scăzut

Unul dintre principalele argumente invocate în sprijinul ipotezei unei diminuări a propagandei online este analiza Cloudflare Radar, care monitorizează traficul de internet. Datele analizate după atacuri indică o scădere de aproximativ 94% a traficului automatizat asociat rețelei Yandex față de nivelul de referință utilizat în comparație.

Indicatorul nu măsoară însă direct activitatea boților de pe Facebook, X sau TikTok. O parte importantă a traficului automatizat al Yandex este generată de programe care accesează pagini web pentru indexarea acestora în motorul de căutare, alături de alte servicii automate. Organizații specializate în analiza propagandei precum Cap sau Botswatch au publicat date care arată că rețelele de conținut automatizate care promovau

mesaje pro-Kremlin, dar și mesaje de susținere pentru partide occidentale de extremă dreapta (cum ar fi AfD în Germania sau mișcări MAGA în SUA), au înregistrat o reducere a activității de până la 94% în această perioadă.

Într-o analiză publicată marș, Ukrainska Pravda a explicat faptul că graficul Cloudflare nu permite stabilirea numărului de conținuturi politice false și nici identificarea utilizatorilor care distribuie propagandă. Aceștia rezervă apore în analizele Kyiv Independent și EuroNews, care au consultat specialiștii în monitorizarea dezinformării. Prin urmare, prăbușirea traficului automatizat dintr-o anumită infrastructură nu poate fi interpretată automat drept dispariția boților politici. Cele două categorii de activitate se pot intersecta, dar nu sunt echivalente.

Rețeaua Pravda și canalele proruse în limba română

Un alt indicator urmărit după atacuri este volumul de conținut publicat de rețeaua Pravda, un ansamblu de site-uri care distribuie materiale și narațiuni favorabile Kremlinului în mai multe limbi. Potrivit datelor analizate de expertul Nicolae Țîbnaș și prezentate la un post TV, numărul articolelor publicate de rețea a scăzut de la aproximativ 10.340 pe 9 octombrie la 7.866 pe 11 octombrie, o diminuare de circa 24%. Evoluția poate indica o încetinire temporară a activității de publicare.

În Republica Moldova, datele RFI prezentate de Moldova 1 indică o scădere de aproape 49% a indicatorului de prevalență a conținutului proruse, monitorizat de instrumentul GladiOS pentru 29 de canale în limba română, în intervalul 8-12 octombrie. În aceeași perioadă, media reștărilor în conținutul canalelor analizate a coborât de la aproximativ 1.633 pe 10 octombrie la circa 655 pe 12 octombrie, o reducere de aproape 60%. (O.D.)

(continuare în pagina 2)

OMUL SF(M) ÎNTEȘTE LOCUL

Târgul de la marginea Bucureștilui: sărăcia și iluzia bogăției se negociază la bucată

La unul dintre capetele noului București se află un târg unde se vând și se cumpără aproape toate lucrurile posibile și imposibile. Cu ani în urmă se numea “Târgul săcărilor”, acum a primit o titulatură oficială foarte onorabilă: “Baza-rușă cu amănunt”. Din când în când, merge acolo să mai iau pușul oamenilor, ai societății

moșnece puțin piciorarele și să mai aflu ce zice gura lumii.

Primum soc m-a întâmpinat la porțile de intrare în târg: zeci de oameni așteptau să pătrundă în neamul. Intrarea are și un preț, imprimat pe bilețul de acces: gase lei. Așadar, până și sărăcia are un tarif de vizitare.

La coadă, inevitabil, află cămeșii doare se oameni și cămeșii: o generație de iarnă, o bicicletă, un tuș, un topor, niște discuri, legume, tablouri, bușeti de vase. Fiecare pare să fi venit cu o listă proprie, în care neștiușile se amestecă discret cu micile bucurii ale vieții. Un domn nu vrea să cumpere nimic: “Am venit să văd ce preț are sărăcia”.

Prețul e variabil, depinde cât de mult vrei să negociezi.

(continuare în pagina 4)

CALIN RECHIA

DAN NICOLAE